

Mariestads kommun

**Övergripande granskning
Socialnämnden
Rapport**

KPMG AB
2013-03-15
Antal sidor: 3

Innehåll

1.	Sammanfattning	1
2.	Bakgrund	1
3.	Syfte	1
4.	Avgränsning	1
5.	Metod	1
6.	Socialnämnden	2
6.1	Styrning ledning	2
6.2	Uppföljning	3
6.3	Intern kontroll	3
6.4	Individ- och familjeomsorg	3
6.5	Vård och omsorg	3
7.	Kommentarer	4
8.	Ytterligare uppgifter	4

1. Sammanfattning

Den övergripande granskningen 2012 har genomförts genom att nämnden, vid behov med hjälp av tjänstemännen, skriftligen besvarat en enkät. Frågorna var utformade som påståenden där en bedömning skulle göras av hur väl de överensstämmer med förhållandena i nämndens verksamhet. Möjligheter fanns också att skriva egna kommentarer efter varje fråga samt efter varje område.

De förtroendevalda revisorerna har sedan, tillsammans med sakkunnigt biträde, träffat nämnden tillsammans med representanter för förvaltningen för en genomgång och diskussion av svaren.

2. Bakgrund

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen, som regleras i kommunallag och i god revisionsledning.

Kommunallagen och god revisionsledning förutsätter att all verksamhet granskas årligen. Med all verksamhet avses enligt god revisionsledning en översiktlig granskning av den styrning som nämnder och förvaltningar utövar för att uppfylla den uppgift och nå de mål som givits av fullmäktige.

För att uppfylla kravet på årlig granskning av all verksamhet har Mariestads kommuns revisorer valt att arbeta med nämndbesök och frågeställningar som besvaras av nämnd samt med verifiering i erforderlig omfattning. Den väsentliga inriktningen för denna granskning är följaktligen nämndens självbedömning, dialogen mellan nämnd och revisorer samt revisorernas bedömning och analys. Granskningen har utformats på så sätt att den ska kunna leda till en löpande självbedömning inom nämnderna.

3. Syfte

Syftet med granskningen är att göra en bedömning av om den styrning, uppföljning och interna kontroll som nämnden utövar är ändamålsenlig och tillräcklig.

4. Avgränsning

Granskningen avgränsas till att omfatta Socialnämnden.

5. Metod

Ett frågeformulär som var uppdelat i tre huvudområden; styrning och ledning, uppföljning samt intern kontroll, har ställts till socialnämnden. Frågorna var utformade som påståenden där en bedömning skulle göras av hur väl de överensstämmer med förhållandena i nämndens verksamhet. Nämnden har ombetts att besvara frågorna skriftligen. Avsikten har varit att svaren ska spegla nämndens uppfattning. Frågorna har besvarats med **ja**, **nej**, **delvis** eller **vet ej**. Svar som nej eller delvis har nämnden ombetts att kommentera.

Efter att revisorerna har analyserat svaren har revisorerna, tillsammans med sakkunnigt biträde, genomfört ett möte med nämnden för en gemensam diskussion om utfallet av svaren. Vid mötet har behandlats ett urval frågeställningar från enkäten för en djupare diskussion samt ev. övriga

aktuella frågeställningar. Vid mötet deltog också förvaltningschef för vård och omsorg samt förvaltningschef för individ och familj.

6. Socialnämnden

I nedanstående avsnitt redogörs för den information och de diskussioner som fördes vid mötet mellan socialnämnden och revisorerna samt i förekommande fall skriftliga kommentarer som lämnats.

6.1 Styrning ledning

Det finns en kvalitetsplan för nämndens verksamhet. Verksamhetsplan för vård och omsorg samt för individ- och familjeomsorg tas i nämnden. Måluppfyllelsen av verksamhetens mål följs upp kvartalsvis.

I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete framgår det att varje vårdgivare ska ansvara för att det ledningssystem som ska finnas innehåller de processer och rutiner som behövs för att säkerställa att verksamheten uppfyller de krav som ställs i det följande. Det innebär att hela verksamheten ska processkartläggas. Det ska tas fram ett nytt kvalitetsledningssystem för nämndens verksamheter.

Det pågår ett arbete i kommunen med att ta fram en ny medarbetarportal samt ett nytt dokumenthanteringssystem som ska ge en bättre struktur för att komma åt och hitta information.

Hemtjänsten har ett uppdrag att minska sina kostnader med ca 6 mkr. Ersättningen som utgår då verksamhet läggs ut på externa utförare enligt LOV (lagen om valfrihet) ska vara samma som den ersättning/budget kommunens egen verksamhet har. För att ett införande av LOV ska kunna ge ekonomiska effekter mot att bedriva det i egen regi måste därmed hela verksamheten läggas ut.

Socialnämnden har haft under en följd av år stora ekonomiska problem vilket ledde till att revisorerna avstyrkte ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2011. För 2012 är prognosen betydligt bättre trots att det fortfarande prognostiseras ett underskott.

Ordförande framför vid mötet att han har en ambition att påverka internbudgetarbetet. Målsättningen är att nämnden i högre grad ska vara delaktiga i detta arbete. Nämnden har dock arbetat mycket med junibudgeten. Vid mötet med socialnämnden framförs att de följer kommunens ekonomiska styrprinciper. Det framfördes dock synpunkter på att de inte får gehör från fullmäktige när de framför behov av utökade ramar t.ex. på grund av de demografiska förändringarna. Vidare påtalar nämnden att budgetramen från fullmäktige baseras på föregående års budget. Nämnden menar att ramen från fullmäktige borde baseras på föregående års bokslut i stället för att i stort sett bara vara en kopia av innevarande års budget.

6.2 Uppföljning

Det sker ett antal olika rapporteringar till nämnden under året t.ex. avvikelser, arbetsskador och tillbud, arbetsmiljörapportering, rapportering av Lex Sara och Lex Maria. Patientsäkerhetsrapportering sker till nämnden i februari varje år.

Vid mötet framförs åsikter om att det visserligen görs uppföljningar men att det kanske borde diskuteras i nämnden om det görs tillräckligt ofta. De statistikuppgifter som finns i Öppna jämförelser och i äldreguiden rapporteras till nämnden.

6.3 Intern kontroll

Vid mötet framförs från nämnden att internkontrollarbetet är tillfredsställande.

6.4 Individ- och familjeomsorg

Vid mötet diskuteras möjligheterna att välja behandlingsalternativ och kopplingen till att också kunna följa LOU (lagen om offentlig upphandling). Det är relativt vanligt förekommande att ett behov av en institutionsplats uppkommer akut och måste lösas omgående. Kommunen har avtal med ett antal vårdgivare men om det inte finns plats hos t.ex. ett lämpligt behandlingshem som kommunen har avtal med så finns det inte tid att göra en upphandling. Det innebär att i dessa fall måste en direktupphandling ske på grund av synnerlig brådska.

6.5 Vård och omsorg

En ny författning, ”SOSFS 2012:12, Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ansvaret för personer med demenssjukdom och bemanning i särskilda boenden” träder i kraft 2014-01-01. I förvaltningen har gjorts beräkningar som visar att de krav som ställs i föreskriften på bemanning i demensboenden kommer att kosta kommunen 8-10 mkr. En utredning kommer i februari på hur de ska kunna hantera detta i verksamheten.

Enligt förvaltningschefen för vård och omsorg mäts hemtjänstens ”varje mått och steg”. Nämnden har som ett mål att 70 % av den arbetade tiden hos hemtjänstpersonalen ska vara brukartid. Detta mått ligger just nu på mellan 62 % och 68 % beroende på om det är hemtjänstgrupper i tätort eller på landsbygden. Det pågår också ett införande av nyckelfri hemtjänst som ytterligare ökar effektiviteten men även tryggheten och kvaliteten.

Vid mötet diskuteras bemanningsenheten som ombesörjer korttidsvikarier till vård- och omsorgsverksamheten. Vid mötet framförs att verksamheten på bemanningsenheten fungerar på ett väldigt bra sätt men det finns ett problem i att nämnden inte kan följa de totala kostnaderna under året då det görs en slutavräkning i slutet på året. Nämnden har en administrativ kostnad för bemanningsenheten på knappt 400 tkr och för vikarierna får de betala 199 kr/timmen. I timpriset ingår bl.a. sjuklön och utbildningstid. Det innebär att kostnaderna för nämnden ökar om timvikarierna är sjuka mycket. Det är dock fortfarande billigare att anställa personal per timme än att tillsvidareanställa dem.

7. Kommentarer

En del av syftet med den övergripande granskningen 2012 var att nämnden gemensamt skulle få diskutera det ansvar nämnden har i olika frågor. För att vid träffen mellan revisorerna och nämnden få till en diskussion där så många ledamöter som möjligt är delaktiga är det därför viktigt att alla ledamöter är delaktiga i arbetet med att ta fram det skriftliga svaret på den enkät som tillställdes nämnden.

Vi menar att nämnden bör ta initiativ till att en modell tas fram gällande kostnadsfördelningen för Bemanningseenheten så att det finns ett tydligt sätt att rapportera kostnaderna och kan följas kontinuerligt.

Vi ser positivt på att det sker ett stort antal rapporter till nämnden men vi vill understryka vikten av att hela nämnden diskutera och är insatta i dessa uppföljningar.

Vi ser positivt på att nämnden synes vidtagit åtgärder för att öka förutsättningarna för att uppnå en god ekonomisk kontroll.

Vi noterar att nämnden anser sig ha en föredömlig intern kontroll.

8. Ytterligare uppgifter

Vi uppmanar nämnden att senast den 15 februari 2013 skicka in underlag som visar hur nämnden arbetar med sin interna kontroll. Exempel på sådana underlag kan vara kommunens reglemente för intern kontroll, nämndens internkontrollplan för innevarande år samt resultat från uppföljningen av föregående års interna kontroll.

KPMG dag som ovan

Karin Helin Lindkvist
Certifierad kommunal revisor